

w sprawie oceny programowej kierunku logopedia z audiologią prowadzonego na Uniwersytecie w Siedlcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku logopedia z audiologią prowadzonego na Uniwersytecie w Siedlcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie w Siedlcach nie w pełni umożliwia studentom kierunku logopedia z audiologią osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój/doskonalenie kadry;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres **3 lat** uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Niewłaściwe przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.
Kierunek został przyporządkowany w 61% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do językoznawstwa, do pedagogiki w 19%, do nauk medycznych w 15% i psychologii w 5% ECTS. Zastrzeżenia budzi przede wszystkim przyporządkowanie kierunku do dyscypliny psychologia, nie jest bowiem możliwe, aby studenci osiągnęli w wynikającym z tego przyporządkowania czasie w zaawansowanym stopniu wiedzę obejmującą wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie

wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną w tej dyscyplinie oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, jak również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię w związku z nieprawidłowościami w efektach uczenia się, o których mowa w pkt 2., zmniejszyła przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej językoznawstwo, przy czym wielkość tego przyporządkowania w różnych dokumentach jest rozbieżna: 57% lub 58%. Wartości przyporządkowania w przypadku pozostałych dyscyplin nie zostały zmienione. Uczelnię nie odniosła się do przyporządkowania kierunku do dyscypliny psychologia. Odsetki w nowym przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych nie sumują się do 100%.

2. Ogólne i szczegółowe efekty uczenia się nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.

Ogólne efekty uczenia się nie zakładają, że studenci osiągną wszystkie kompetencje opisane w charakterystykach Polskiej Ramy Kwalifikacji o kodach P6S_WG i P6S_UW we wszystkich dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Część efektów uczenia się nie odnosi się eksplicitnie do tych dyscyplin, obejmując przy tym całe dziedziny wiedzy, lub odnosi się do dyscyplin, do których kierunek nie jest przyporządkowany lub innych zakresów wiedzy, np. K_W01: „Zna i rozumie teorie, metodologię, terminologię ogólną i szczegółową z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, a zwłaszcza z dyscypliny językoznawstwo, która pozwala na rozumienie i opis systemu językowego oraz reguł zachowań komunikacyjnych”, K_U14: „Potrafi formułować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia do ich rozwiązywania, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk humanistycznych (filozofii, etyki) i społecznych (psychologii, pedagogiki, dydaktyki, socjologii), zwłaszcza w kontekście językoznawczym”. Efekt ogólny K_U16 również ujmował językoznawstwo na dalszej pozycji, nieodpowiadającej przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin: „Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować informacje czerpane z różnych źródeł (psychologicznych, pedagogicznych, medycznych, językoznawstwa) dotyczące diagnozy, profilaktyki i terapii logopedycznej oraz potrafi wykorzystać te informacje do formułowania i rozwiązywania problemów w toku postępowania logopedycznego”. Efekty uczenia się nie wskazują, że studenci osiągną w każdej z dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, w zaawansowanym stopniu wiedzę dotyczącą wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, które stanowią podstawową wiedzę ogólną z zakresu tych dyscyplin, oraz nie opisują w sposób jasny zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej w tych dyscyplinach. W rezultacie ogólne efekty uczenia się nie odzwierciedlają udziału poszczególnych dyscyplin naukowych w przypadkowaniu do nich kierunku. I tak np. efekty uczenia się nie odzwierciedlają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo, która wprowadzona jest w ogólnikowym i subsydiarnym zakresie w cytowanym już efekcie K_W01: „Zna i rozumie teorie, metodologię, terminologię ogólną i szczegółową z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, a zwłaszcza z dyscypliny językoznawstwo, która pozwala na rozumienie i opis systemu językowego oraz reguł zachowań komunikacyjnych”. W efektach z kategorii umiejętności kwestia językoznawstwa pojawia się w efekcie K_U11: „Potrafi zastosować wiedzę o systemie językowym i regułach

komunikacji w deskrypcji, interpretacji, programowaniu terapii oraz formułowaniu diagnoz”, spychając językoznawstwo do roli dyscypliny kontekstowej. Potwierdzał to efekt K_U14, gdzie pomija się metodologię językoznawczą jako tę, którą student ma stosować w rozwiązywaniu problemów badawczych: „Potrafi formułować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia do ich rozwiązywania, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk humanistycznych (filozofii, etyki) i społecznych (psychologii, pedagogiki, dydaktyki, socjologii), zwłaszcza w kontekście językoznawczym”. Efekt ogólny K_U16 również ujmuje językoznawstwo na dalszej pozycji, nieodpowiadającej przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin: „Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować informacje czerpane z różnych źródeł (psychologicznych, pedagogicznych, medycznych, językoznawstwa) dotyczące diagnozy, profilaktyki i terapii logopedycznej oraz potrafi wykorzystać te informacje do formułowania i rozwiązywania problemów w toku postępowania logopedycznego”. Wśród efektów ogólnych z kategorii kompetencji społecznych w żadnym nie ujęto gotowości studenta do działania zawodowego w zakresie dyscypliny językoznawstwo. Nieprawidłowości te przenoszą się na szczegółowe efekty uczenia się określone dla poszczególnych zajęć.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze polegające na obniżeniu przyporządkowania kierunku do dyscypliny językoznawstwo, o czym mowa w pkt. 1, oraz dokonała modyfikacji w efektach uczenia się. Podjęte działania naprawcze jednak nie są skuteczne, bo w pojedynczych efektach połączono wiedzę z zakresu wszystkich dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek, i w rezultacie nie opisują one jasno zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej w tych dyscyplinach, w sposób odpowiadający ich udziałowi w przyporządkowaniu kierunku do tych dyscyplin. Nowe efekty uczenia się wskazują na symetryczny zakres wiedzy we wszystkich dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, np. K_W02: „w zaawansowanym stopniu zna i rozumie terminologię z zakresu językoznawstwa, w tym logopedii, a także pedagogiki, psychologii i nauk medycznych, przydatną w postępowaniu logopedycznym” oraz K_W03 „w zaawansowanym stopniu zna wybrane fakty i zjawiska językowe, metody i teorie językoznawcze, w tym logopedyczne, a także pedagogiczne, psychologiczne oraz rozumie złożone zależności między nimi, przydatne w opisie zaburzeń mowy i słuchu.”

3. Ogólne i szczegółowe efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z profilem praktycznym studiów, bo choć są nastawione na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne dla działalności zawodowej logopedy i logopedy-audiologa, nie odnoszą się w powiązaniu z charakterystyką PRK P6S_WG do znajomości zastosowania wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w działalności zawodowej logopedy.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedstawiła nowe ogólne i szczegółowe efekty uczenia się. Zmodyfikowane efekty uczenia się mówią np. o osiągnięciu przydatnej lub wykorzystywanej wiedzy w działalności zawodowej logopedy, rozumieniu aplikatywności wiedzy i konsekwentnie pomijają wiedzę na temat zastosowań wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w działalności zawodowej logopedy.

4. Efekty uczenia się nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystykami PRK o kodzie P6S_WG nie odnoszą się do zaawansowania wiedzy w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Powszechnie pojawia się w ogólnych efektach uczenia się zapis typu „zna i rozumie teorie, metodologię, terminologię”, „zna i rozumie biologiczne oraz społeczne [...] uwarunkowania zaburzeń sprawności”, „zna i rozumie klasyfikację zaburzeń mowy” itd. Efekty szczegółowe dla zajęć i grup zajęć powtarzają tę usterkę, np. „zna i rozumie terminologię ogólną i szczegółową z zakresu nauk humanistycznych, a zwłaszcza z dyscypliny językoznawstwo”, „zna i rozumie główne idee myśli zachodnioeuropejskiej, ich autorów oraz związek z kształtowaniem się filozofii języka” (*lingwistyka: narastanie refleksji nad językiem*); „zna i rozumie etapy rozwoju mowy i myślenia. Zna i rozumie wpływ czynników biologicznych, społecznych, kulturowych...” (*psycholingwistyka rozwojowa*), „Zna i rozumie podstawowe pojęcia, definicje i teorie w zakresie składni współczesnego języka polskiego. Zna i rozumie istotę relacji składniowych współczesnego języka polskiego...”, „zna i rozumie informacje z zakresu genetyki (w kontekście medycznych podstaw logopedii)” (*zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone*); „zna i rozumie najważniejsze zasady dotyczące właściwego posługiwania się językiem polskim mówionym i pisanym” (*kultura języka*) itd. Z drugiej strony celem *seminarium licencjackiego* uczyniono „pogłębienie wiedzy”, co z kolei jest właściwe dla 7. poziomu PRK. Część pojedynczych ogólnych efektów uczenia się jest powiązanych jednocześnie z dwiema charakterystykami PRK, co prowadzi do uogólniania tych charakterystyk lub pomijania części opisanych w nich kompetencji.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedstawiła nowe ogólne efekty uczenia się. Wszystkie efekty uczenia się powiązane z charakterystyką o kodzie P6S_WG odnoszą się do zaawansowanego poziomu wiedzy. Nadal jednak pojedyncze efekty uczenia się powiązane są z dwiema charakterystykami PRK, przy czym nie jest jasne, jakim zakresom tych charakterystyk one odpowiadają. Np. efekt KU_01: „Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu językoznawstwa (dotyczącą podsystemów fonetyczno-fonologicznego, morfologicznego, syntaktycznego, leksykalno-semantycznego, tekstu, dyskursu, narracji), w tym logopedii, a także pedagogiki, psychologii oraz nauk medycznych w postępowaniu logopedycznym” powiązany jest z charakterystykami o kodzie P6S_UW, które dotyczą wykorzystania wiedzy – rozwiązywania problemów i wykonywania zadań oraz z o kodzie P6S_UK, które dotyczą komunikowania się – odbierania i tworzenia wypowiedzi, upowszechniania wiedzy w środowisku naukowym i posługiwania się językiem obcym, przy czym sam efekt do komunikacji w ogóle się nie odnosi. Jednocześnie efekty uczenia się w zakresie komunikowania się pomijają umiejętność uczestniczenia w debacie.

5. Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku są zbyt rozbudowane i niezrozumiałe.

Część efektów uczenia się jest nadmiernie rozbudowana i łączy wiele różnorodnych treści. W rezultacie efekty te poddają się różnym interpretacjom i utrudniają stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji, np. efekt K_U14: „potrafi formułować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia do ich rozwiązywania, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk humanistycznych (filozofii, etyki) i społecznych (psychologii, pedagogiki, dydaktyki, socjologii), zwłaszcza w kontekście językoznawczym; potrafi samodzielnie

prowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk; potrafi analizować i wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji zajęć terapeutycznych oraz ze sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych terapeutów i nauczycieli”.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedstawiła nowe ogólne i szczegółowe efekty uczenia się. Nadal część efektów jest nazbyt rozbudowana, np. KW_05 „W zaawansowanym stopniu zna i rozumie problematykę (etiologię, patomechanizm i objawy) zaburzeń mowy i jej rozwoju, wad wymowy, uszkodzeń słuchu, zaburzeń ze spektrum autyzmu, dysleksji, bilingwizmu, niepełnosprawności intelektualnej, niepełności mowy, afazji, dyzartrii, chorób neurodegeneracyjnych, ich uwarunkowania, językoznawcze kryteria opisu zaburzeń oraz interdyscyplinarne metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego wobec osób w różnym wieku.” lub KW_11 „W zaawansowanym stopniu zna językoznawcze, psychologiczno-pedagogiczne podstawy logopedii i działań profilaktyczno-wspomagających, rozwój i kształtowanie mowy dziecka, psycholingwistykę rozwojową, psychologiczne uwarunkowania rozwoju języka i myślenia dziecka, rolę integracji sensorycznej w rozwoju mowy i przyswajaniu języka, zagadnienia czytania i pisanie w komunikacji językowej, ryzyka dysleksji oraz zasady diagnozy i terapii dysleksji, rozumie aplikatywność tej wiedzy w postępowaniu logopedycznym”. Ponadto w przypadku efektów uczenia się określonych w standardzie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka Uczelnia łączy określone w nim pojedyncze efekty uczenia się w jeden rozbudowany efekt.

6. Niespecyficzne efekty uczenia się określone dla poszczególnych zajęć i grup zajęć.
Szczegółowe efekty uczenia się dla części zajęć są niespecyficzne, ponieważ są takie same, jak ogólne efekty uczenia się dla kierunku lub szerzej niż efekty ogólne opisują osiągnięte podczas zajęć kompetencje. Czasami nie zapewniają kompleksowego kształcenia w ramach danych zajęć, np. dla zajęć *wiedza o języku: składnia z elementami tekstologii* przyjęto efekty pomijające tekstologię. Dla kilku zajęć, np. *językoznawcze podstawy mowy – teoria zaburzeń mowy, praktyczna stylistyka, kultura języka, diagnostyka różnicowa zaburzeń słuchu* – efekty szczegółowe nie odnoszą się specyficznie do kierunku studiów, np. „potrafi dotrzeć do różnych źródeł wiedzy w poszukiwaniu informacji, metod i narzędzi oraz nowoczesnych technik w celu wykorzystania ich do samorozwoju i doskonalenia zawodowego”, „zna i rozumie podstawowe cechy wybranych stylów funkcjonalnych współczesnej polszczyzny. Zna i rozumie zasady tworzenia wybranych tekstów użytkowych”, „Potrafi samodzielnie zredagować poprawny językowo tekst w formie ustnej i pisemnej. Potrafi właściwie rozpoznać błędy i usterki w cudzych tekstach”, „Jest gotów współpracować z innymi specjalistami”.
W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze w stosunku do wskazanych w raporcie przykładów. Działania te nie mają charakteru całościowego i wymagają kontynuacji w odniesieniu do całego programu studiów.
7. Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela logopedy są inne niż efekty uczenia się określone w standardzie.
Ponieważ ocena realizacji wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania

rozwoju dziecka odnosi się do studiów pierwszego i drugiego stopnia, a Uczelnia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzi studia drugiego stopnia, ale pod inną nazwą, ocenie zostały poddane efekty uczenia się na obu poziomach studiów. W opisie efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia znajdują się odniesienia do wszystkich efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ze standardu. Uczelnia przyjęła jednak własne efekty i odniosła je do efektów ze standardu. Np. K_W01 brzmi: „Ma pogłębioną wiedzę na temat podstawowych teorii, metodologii, terminologii ogólnej i szczegółowej z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, a zwłaszcza dyscypliny językoznawstwo, która pozwala na pełniejsze rozumienie i szczegółowy opis systemu językowego oraz reguł zachowań komunikacyjnych i działań profilaktyczno-wspomagających” - odniesiono do efektów: E.1.LW2. oraz E.1LW3. Efekt E1.LW2 w standardzie brzmi: „językoznawcze podstawy logopedii; fonetykę i fonologię współczesnego języka polskiego; teoretyczne podstawy wiedzy o języku, podstawowe zagadnienia z zakresu słowotwórstwa języka polskiego, składni i fleksji języka polskiego; podstawowe pojęcia i główne teorie socjolingwistyki; fonetykę akustyczną i wizualną.” Natomiast efekt E.1.L.W3 brzmi: „psychologiczno-pedagogiczne podstawy logopedii i działań profilaktyczno-wspomagających; podstawy neuropsychologii; rozwój i kształtowanie mowy dziecka; psycholingwistykę rozwojową; psychologiczne uwarunkowania rozwoju języka i myślenia dziecka; rolę integracji sensorycznej w rozwoju mowy i przyswajania języka; zagadnienie dwujęzyczności i jej rodzaje oraz konsekwencje dwujęzyczności dla rozwoju dziecka; profilaktykę logopedyczną; podstawy audiofonologii pedagogicznej; zagadnienia czynności czytania i jej składników w ujęciu psycholingwistycznym i glottodydaktycznym, czytania i pisanie w komunikacji językowej”. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do powyższej diagnozy, załączone do odpowiedzi zmodyfikowane efekty uczenia się wskazują na analogiczną sytuację na studiach pierwszego stopnia. Co więcej, jak już wspomniano w pkt. 6, określone w standardzie pojedyncze szczegółowe efekty uczenia się dla grup poszczególnych zajęć lub grup zajęć łączone są w rozbudowane wieloelementowe efekty w sylabusach zajęć. Rozdzielenie określonych kompetencji do osobnych efektów uczenia się w standardzie ma charakter celowy i determinuje konieczność osiągnięcia każdego z nich. Co do zasady efekty uczenia się określone w standardzie nie podlegają parafrazowaniu i modyfikacjom.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na 6 poziomie PRK w dyscyplinach językoznawstwo i psychologia.

Treści programowe dla dyscyplin językoznawstwo oraz psychologia nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów w zaawansowanym stopniu wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne kierunku, a więc tych, do których kierunek został przyporządkowany oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej w tych dyscyplinach, jak również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej nauczyciela logopedy. Program studiów nie obejmuje treści programowych o charakterze ogólnym dotyczących całej dyscypliny językoznawstwo, a jedynie wiedzę o języku w jej odniesieniu logopedycznoterapeutycznym, co powoduje, że studenci nie uzyskują całego

spektrum wiedzy dotyczącej refleksji językoznawczej w szerokim, właściwym dla pełnego oglądu tej problematyki wymiarze. W treściach programowych komponent językoznawczy zaznaczony jest w wymiarze niewystarczającym dla osiągnięcia efektów uczenia się na 6 poziomie PRK w zakresie kompleksowej podstawowej wiedzy ogólnej oraz wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej z zakresu językoznawstwa. Realizowane podczas zajęć treści odnoszą się zaledwie do wybranych zagadnień wiedzy językoznawczej, ograniczonej do tej, która jest ściśle powiązana z działaniami logopedycznymi (fonetyki, fonologii, morfologii języka, które są ujmowane wyłącznie w perspektywie logopedycznej, lapsologicznej i powiązanej z trudnościami artykulacyjnymi i in. programowe *seminarium licencjackiego* nie przewidują dyplomowania z zakresu językoznawstwa. Do dyscypliny psychologia w programie studiów odnosi się wyłącznie wiedza o charakterze kontekstowym, uzasadniona realizacją standardu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela logopedy, psychologii rozwojowej (i częściowo wychowania), przez co nie jest możliwe osiągnięcie przez studenta kompetencji określonych w charakterystykach o kodzie PS_WG na 6 poziomie PRK i przygotowania go do działalności zawodowej ani dyplomowania w zakresie tej dyscypliny.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię wskazała na działania naprawcze, ale ukierunkowała je nie na uzupełnienie treści programowych, tylko na zminimalizowanie zmniejszeniu udziału dyscypliny językoznawstwo w ogólnym układzie dyscyplin oraz na rozsadach sekwencji zajęć. Wskazała te właśnie działania jako odpowiedź na opisany w zarzucie wadę programu. Ilustracją podjętych przez Uczelnię błędnych co do zasady działań są zmiany w zakresie *seminarium licencjackiego 1* i *seminarium licencjackiego 2*, które traktowane są jako zajęcia powiązane z dyscypliną językoznawstwo, ale w których treściach nie ma treści językoznawczych, tylko takie, które kształtują kompetencje w zakresie pisania pracy dyplomowej, student nie poznaje podczas tych zajęć nowych podejść badawczych, metodologii językoznawczej, najnowszych trendów w badaniach w zakresie tej dyscypliny – nawet w ukierunkowaniu czysto logopedycznym. W związku z tym, że jako ilustrację problemu wskazano w opisie stanu faktycznego marginalne potraktowanie tekstologii, Uczelnię wydzieliła zagadnienia tekstologiczne jako osobne zajęcia. Jest to jednak działanie incydentalne, a nie kompleksowe odnośnie dyscypliny językoznawstwo. W drugim rzędzie działania naprawcze polegają tylko na odmiennym niż poprzednio układzie zajęć z zakresu dyscypliny językoznawstwo. Ich nowy układ (sem. I: *wiedza o języku: fonetyka artykulacyjna*, sem. II: *wiedza o języku: fonologia*, *wiedza o języku: słowotwórstwo i fleksja języka polskiego*, sem. III: *wiedza o języku: składnia*, sem. IV: *wiedza o języku: tekstologia oraz redakcja i edytorstwo tekstów*, sem. V: *praktyczna stylistyka/kultura języka* i *seminarium licencjackie*, sem. VI: *seminarium licencjackie*). Taki układ jest logiczny i przejrzysty, ale daje wyłącznie podstawy do tego, by stwierdzić, że studenci poznają system języka i jego opis według narastających i poprawnie co do kolejności wprowadzanych podsystemów, nie zaś, że treści te w pełni pozwalają na osiągnięcie 6 poziomu PRK w dyscyplinie językoznawstwo. Dzieje się tak dlatego, że efekty sformułowane dla kierunku ujmują dyscyplinę wiodącą znacznie szerzej niż tylko przez pryzmat (w zasadzie wyłącznie) synchronicznego opisu systemu językowego języka polskiego.

Co do zdiagnozowanego problemu w zakresie dyscypliny psychologia – Uczelnię zmieniła wyłącznie układ (rozmieszczenie w semestrach poszczególnych zajęć adresowanych do tej dyscypliny).

2. Treści programowe dla zajęć są nieaktualne i niepowiązane z obecnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek.

Treści programowe dla części zajęć są nieaktualne, co wyraża się w doborze zalecanej studentom literatury, która pochodzi z lat 60-80, a nawet 50. XX wieku. Dotyczy to np., zajęć *dydaktyka diagnozy i terapii audiologicznej, medyczne podstawy logopedii, psychiatria z elementami geriatry, afazja, wiedza o języku: fonetyka, wiedza o języku: słowotwórstwo i fleksja języka* oraz zajęć służących realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię podjęła działania naprawcze, które nie mają kompleksowego charakteru, lecz odnoszą się tylko do przywołanych w raporcie przykładów. Nadal zarówno treści, jak i literatura dla licznych zajęć nie odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy np. dla zajęć *stylistyka praktyczna* najnowsza literatura pochodzi z 2010 r., a dla zajęć *kultura języka* najnowsza z 2005 r. W przypadku problematyki dotyczącej relacji w grupach rówieśniczych, buncie adolescencyjnym czy podkulturach młodzieżowych na zajęciach z *pedagogiki* literatura pochodzi z lat 2005-2012.

3. Niewłaściwe oszacowanie zajęć punktami ECTS.

Poszczególnym zajęciom przypisano 1 lub 2 punkty ECTS, co nie umożliwia np. zapoznania się studentów z obfitą literaturą obowiązkową. Przykładowo: dla zajęć *wiedza/nauka o języku: fonologia* (15h, 1 ECTS) przewidziano samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń - 5 godz., samodzielne przygotowanie się do zaliczenia - 4 godz., wskazując 7 rozbudowanych pozycji bibliograficznych w literaturze obowiązkowej.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię podjęła działania naprawcze, które przybrały właściwy wektor (np. dotyczące ponownego oszacowania punktami ECTS zajęć), nie przeprowadziła ich jednak odnośnie do całego programu, ograniczając korekty do wskazanych w raporcie ilustracji problemu.

4. Sekwencje zajęć i grup zajęć nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się na poziomie 6 PRK.

Sekwencja zajęć i grup zajęć z przypisanymi im efektami nie umożliwia uzyskania wiedzy i umiejętności w zakresie językoznawstwa i działalności zawodowej z wykorzystaniem tych kompetencji. Na przykład zajęcia z fonetyki i fonologii odbywają się w tym samym semestrze, co uniemożliwia systematyczne nabudowywanie wiedzy i umiejętności z tego zakresu. Podnoszenie wiedzy i rozwijanie umiejętności, kompetencji społecznych niezbędnych w zawodzie nauczyciela logopedy jest możliwe w oparciu o różnorodną literaturę przedmiotu.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię podjęła działania naprawcze w stosunku do wskazanych w raporcie przykładów, np. przesunięto realizację zajęć z fonologii na kolejny semestr. Zajęcia *składnia i tekstologia* zostały podzielone, przy czym nowe zajęcia *tekstologia* zostały umieszczone w semestrze, w którym realizowane są zajęcia z *praktyczna stylistyka i kultura języka*. Prowadzenie tych zajęć równolegle jest niewłaściwe, ponieważ kompetencje z zakresu tekstologii nabudowywane są na wiedzy stylistycznej i kulturalnojęzykowej. Podobnie inne zmiany burza logiczny układ treści, np. realizacja zajęć *medyczne podstaw logopedii i onkologia*

w *logopedii* po praktyce zawodowej realizowanej w podmiotach medycznych, a nie przed nią.

5. Wymiar zajęć realnie kształtujących umiejętności praktyczne nie jest zgodny z wymogami ustawowymi dla studiów o profilu praktycznym.

Program studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze 92% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, ale zajęcia te w znacznej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej logopedy lub logopedy-audiologa, w sposób umożliwiający studentom wykonywanie czynności praktycznych. Do tej grupy zajęć oprócz *praktyk zawodowych* zostały włączone także wszystkie zajęcia prowadzone w formie ćwiczeń i laboratoriów, bez względu na to czy ich celem jest kształtowanie umiejętności zawodowych studentów, czy też nie. Przy czym rozróżnienie na ćwiczenia i laboratoria związane jest tylko z liczbą uczestniczących w nich studentów, a nie warunkami, w których są prowadzone i stosowanymi metodami dydaktycznymi.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zajęcia będą odbywać się w jej siedzibie oraz że zaplanowała zmianę organizacji *praktycznych śródrocznych warsztatów zawodowych w Studenckiej Poradni Logopedycznej*, realizując część tych zajęć w podmiotach medycznych. Uczelnia nie odniosła się do systemowej nieprawidłowości, dotyczącej braku zapewnienia w ramach zajęć prowadzonych w jej siedzibie w formie ćwiczeń i laboratoriów symulowanych lub rzeczywistych warunków właściwych dla działalności zawodowej logopedy lub logopedy audiologa, a przede wszystkim wykonywania podczas tych zajęć czynności praktycznych właściwych dla tych zawodów.

6. Stosowane metody dydaktyczne nie zapewniają kształtowania praktycznych umiejętności w zawodzie logopedy lub logopedy audiologa.

Metody dydaktyczne w ograniczonym zakresie umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Często na zajęciach zaliczonych do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne stosowane są typowe klasyczne metody podające i konwersatoryjne. Np. zajęcia z zakresu pedagogiki, pedagogiki społecznej, psychologii rozwojowej, psychologii klinicznej, pedagogiki włączającej są realizowane przy pomocy metod podających, które nie dają możliwości kształtowania umiejętności zawodowych. I tak na przykład podczas zajęć *edukacja włączająca* studenci poznają teorię integracji, edukacji inkluzyjnej, koncepcję projektowania uniwersalnego, ale nie mają możliwości ukształtowania umiejętności z związanych pozyskaną wiedzą, zajęcia *dydaktyka postępowania logopedycznego: metody pedagogiczne w terapii logopedycznej* prowadzone są przy pomocy wykładu i dyskusji.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że zaplanowała działania powiązane z poniesieniem kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Rezultaty tych działań będą widoczne po ich zakończeniu.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Proces dyplomowania nie zapewnia przygotowania prac o charakterze aplikacyjnym.

Prace dyplomowe nie mają charakteru aplikacyjnego i nie potwierdzają, że studenci potrafią zastosować zdobytą wiedzę w działalności zawodowej logopedy lub logopedy audiologa.

W odpowiedzi na raport zespołu Uczelnia podjęła działania naprawcze polegające na przygotowaniu nowych zasad dyplomowania, w których uwzględniony został aplikacyjny i wdrożeniowy charakter prac dyplomowych (w odniesieniu do opracowania programu terapii logopedycznej). Został także powołany odpowiedni zespół, który ma w zakresie swoich kompetencji monitorowanie procesu dyplomowania. Podjęte przez Uczelnię działania wychodzą naprzeciw sformułowanym zaleceniom i przybrały poprawny wektor. Kompleksowość, trafność i skuteczność wdrażanych rozwiązań będzie można ocenić po upływie skróconego czasu obowiązywania pozytywnej oceny programowej dla kierunku.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. System wsparcia nauczycieli akademickich jest nieskuteczny i niewystarczający.

Funkcjonujący w Uczelni system wsparcia nauczycieli w rozwoju dydaktycznym jest nieskuteczny. System nie diagnozuje niedoborów kompetencyjnych kadry, a błędy w sylabusach wskazują na stosowanie przez nią nieinkluzyjnego języka, braku umiejętności rozróżniania między diagnozą logopedyczną a badaniami naukowymi, niewłaściwy dobór treści programowych, czy metod dydaktycznych.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię skoncentrowała swoje działania na poprawianiu sylabusów, nie odnosząc się do funkcjonowania w Uczelni systemu wsparcia nauczycieli akademickich. W tym kontekście Uczelnia zadeklarowała jedynie organizację szkoleń z zakresu stosowania atrakcyjnych form i metod aktywizujących studentów.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. W odniesieniu do kierunku nie w pełni został wdrożony uczelniany system zapewniania jakości kształcenia.

W Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które jednak wobec kierunku nie okazały się skuteczne.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię zadeklarowała podjęcie działań mających na celu pełne wdrożenie polityki jakości kształcenia na kierunku logopedia z audiologią, jednocześnie podjęte przez Uczelnię działania naprawcze w odniesieniu do w/w kryteriów nie okazały się skuteczne.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych stanowiących jego rzeczywiste teoretyczne podstawy.
2. Zaleca się sformułowanie ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się dla kierunku zgodnie z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych.
3. Zaleca się sformułowanie ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się w taki sposób, by odpowiadały praktycznemu profilowi studiów.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w taki sposób, by uwzględniały wszystkie kompetencje opisane w Krajowej Ramie Kwalifikacji na poziomie 6.

5. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w taki sposób, by były czytelne i komunikatywne.
6. Zaleca się sformułowanie specyficznych efektów szczegółowych dla poszczególnych zajęć i grup zajęć.
7. Zaleca się przyjęcie efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z brzemieniem określonym w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. W odniesieniu do dyscyplin naukowych, do których jest przyporządkowany kierunek zaleca się zapewnienie treści programowych umożliwiających uzyskanie wiedzy odpowiadającej charakterystyce P6S_WG Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Zaleca się zapewnienie aktualnych treści programowych.
3. Zaleca się oszacowanie nakładu pracy studenta punktami ECTS w sposób odpowiadający rzeczywistemu obciążeniu pracą studentów.
4. Zaleca się zapewnienie prawidłowej sekwencji zajęć.
5. Zaleca się zapewnienie zgodnego z wymaganiami wymiaru zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.
6. Zaleca się stosowanie metod dydaktycznych, które zapewniających kształtowanie praktycznych umiejętności w zawodzie logopedy lub logopedy audiologa.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się, by przygotowywane na kierunku prace dyplomowe miały charakter aplikacyjny.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się wdrożenie skutecznego systemu wsparcia nauczycieli akademickich w zakresie podnoszenia jakości kompetencji dydaktycznych.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się pełne wdrożenie polityki zapewniania jakości kształcenia implikującego stałą dbałość o jakość kształcenia na ocenianym kierunku.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku logopedia z audiologią na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu w Siedlcach.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej